

end Lyndet. Naar et Varn af Almuestanden er confirmeret, begynde dets Læreaar, saa skal det gaae i Livets Skole, saa skal det begynde med at være Ljener, for derved at lære engang at være Herre og omgaaes rettelig med, hvad Gud giver det, enten det er Meget eller Lidt; og, saalænge Læreaarene vare, pleie vi ogsaa i andre Forhold at forlange Vidnesbyrd om, hvorledes Fremgangen har været, hvor god Udviklingen har været. Det gjælder jo om alle dem, der fortsatte Skoleundervisningen lidt længere end til Confirmationsalderen; det gjælder for hver Den, der vil studere, at han ogsaa faaer Vidnesbyrd, og det ikke blot halvvaarsviis, men maanedsviis, ja daglig og for hvert enkelt Fag. Man kalder det vel ikke Skudsmaal, men med et fremmed Navn „Charakterer“; men det er dog i Virkeligheden det Samme, og denne Forpligtelse til saaledes at lade sit Skudsmaal paategne vedbliver at hvile paa den Mand, der gaaer denne Vej, indtil han omsider kommer i Embede. Det vil f. Ex. gjælde for dem, der gaae den Vej, der fører til at blive Præst, indtil omtrent 30 Aars Alderen, ja den ophører ikke engang fra den Tid af; thi, saa tidt en Geistlig vil stifte Tjeneste, skal han sende sin Ansøgning ind til sine kirkelige Foresatte, og da maae de, da maa jeg og Andre i lignende Stilling give Paategninger og give dem, som vi troe at kunne forsvare det; ja, der finder endogsaa den Omstændighed Sted derved, at den, hvis Ansøgning vi paategne, ikke faaer at vide, hvad vi skrive. Der finder altsaa ganske vist en Skudsmaalspaategning Sted overalt, hvor der søges Befordring. Nu kunde man indvende, at Charaktervæsenet ogsaa er en Indretning, om hvis Nytte og Gavnlighed der har været megen Strid, og jeg indrømmer ogsaa, at der kan siges Meget for og imod det; men, naar man indvender saa Meget derimod, da er det saa langt fra, at man siger, at Charaktererne bidrage til at udslukke Vressfølelsen i de Unges Bryst, at man tværtimod er bange for, at Vressfølelsen skal faae altfor megen

Næring derved. Naar jeg desuagtet stemmer for dette Forslag, da er det, fordi jeg baade her i Salen og udenfor den af de Mænd, der have den alvorlige Forretning at sidde paa Dommerstolen og at skulle slaae til med Lovens Sværd, har hørt anføre saa mange Exempler paa, at det har været Skudsmaalspaategninger og Forpligtelsen til at skulle forevise disse Skudsmaal, der have givet det første Stød, den første Anledning til, at Mennesker, som maaskee ellers havde fundet den rette Vej, ere afvegne derved og have endt som Forbrydere. Der staaer skrevet: „Hvis Nogen forarger en af disse Smaa, da var det ham bedre, at der var hængt en Møllesteen om hans Hals og han var sænket ned paa Havets Bund“. Saa stærkt, saa haardt troer jeg ganske vist ikke, vi tør dømme om den i sig selv forsværgelige Foranstaltning, den i sig selv ikke ubillige eller inhumane Lov, hvorefter der skal paategnes og forevises Skudsmaal; men jeg troer dog, at vi kunde give Skudsmaalsvæsenet dets Afsted med en Paategning, som ikke var for streng og ikke heller for lempelig, naar vi sagde, at det var kommet itide af sin Tjeneste. Det er i Betragtning af de Anstød, som man giver ved at paategne Skudsmaal, om man ogsaa paategner dem overeensstemmende med, hvad Sandhed forlanger, og af Hensyn til disse Forbrydere, hvortil vi, uden at ville det, kunne give Anledning, at jeg troer at burde stemme for det foreliggende Lovforslag.

M. Andersen: Det glæder mig meget, at den høiærværdige Taler fra Falster (Vindeshøll) erklærede, at han vilde stemme for det foreliggende lille Lovforslag, thi det erede Medlem har jo en meget lang Erfaring i de Forhold, som Lovforslaget vedrører. Han udtalte imidlertid, at Lyndeloven i den Skikkelse, hvori den nu bestaaer, ikke er trykkende. Det er jo ganske vist, at, naar man tager Forholdet i Almindelighed, naar man betragter det med Hensyn til Befolkningen i Almindelighed, saa kan Lyndeloven ikke siges at være trykkende;